

EXPOZIȚIA DE ISTORIE A MUZEULUI JUDEȚEAN OLT

MIHAI BUTOI, DORIN TEODORESCU

Secția de istorie a muzeului funcționează într-o casă unde Tudor Vladimirescu s-a oprit când a trecut prin Slatina, în drum spre București, între 4—10 martie 1821. Construită în secolul al XVIII-lea, această clădire a fost mărită, adăugându-i-se un etaj, la sfârșitul secolului XIX.

Tematica expoziției de istorie a muzeului din Slatina prezintă, în contextul istoriei României, istoria județului Olt, cu ajutorul a numeroase mărturii arheologice, numismatice, documente medievale, arme, facsimile, produse meșteșugărești medievale, piese de istoria tehnicii din epoca modernă, fotografii și alte obiecte de valoare muzeistică.

Prima sală, în care este ilustrată istoria străveche, prezintă vizitatorilor valoroase vestigii ale culturii materiale și spirituale aparținând comunităților umane aflate pe treapta de dezvoltare a comunei primitive. Epoca pietrei cioplite — paleoliticul — începe cu cele mai primitive unelte de cremene din „cultura de prund”, descoperite pentru prima dată în țara noastră în județul Olt, pe valea Dirjovului și pe valea Oltului. În continuare, sînt expuse așchii de tip clactonian și levalloisian, tot din paleoliticul inferior, unelte de tip musterian, nuclee, lame și răzuitoare de tip aurignacian, din paleoliticul mijlociu și superior, care arată că de-a lungul întregii epoci paleolitice (cca

1000000—10000 î.e.n.) teritoriul județului Olt a fost locuit de cetele primitive, nomade, ale omului paleolitic. Alături de unelte au fost expuse mărturii de faună contemporană omului din paleolitic.

În aceeași sală s-a expus, în continuare, un bogat material din epoca neolitică (cca 5500—2000 î.e.n.) când teritoriul județului, oferind condiții naturale favorabile, a fost locuit de comunități stabile de cultivatori primitivi de plante și crescători de animale domestice.

Pentru neoliticul timpuriu (cca 5500—3500 î.e.n.) sînt expuse toporase plate de piatră șlefuită, vase în formă de borcane și castroane cu fundul masiv și plat, caracteristice purtătorilor culturii Criș, descoperite la Slatina-Cireșov și Studina—Grădinile.

Din neoliticul mijlociu (cca 3500—2800 î.e.n.) s-au expus unelte de silex, piatră șlefuită, vase de lut variate ca formă, ornamentate în tehnica exciziei, inciziei și încrustației cu frumoase ornamente spirale-meandrice și figurine de lut, descoperite în așezările purtătorilor culturii Vădastra de la Slatina și Ipotestii.

În perioada neoliticului târziu (cca 2800—2000 î.e.n.) pe teritoriul județului, străbătut pe la mijloc de riul Olt, s-au stabilit purtătorii culturii Sălcuța, ale căror așezări cunoscute, sub formă de tell, se află la Slatina, Drăgănești, Brebeni,

Unealtă din cultura de prund (paleoliticul inferior), descoperită pe valea Dirjoului, lângă Slatina

Profa, Crimpoia și Mărgineni. În această zonă din vecinătatea Oltului, triburile Sălcuța au dezvoltat o cultură materială și spirituală puternic contaminată cu elemente gumelnițene, care-i dau un aspect local specific. Cultura Sălcuța este bogat prezentată în prima sală a muzeului prin numeroase mărturi descoperite în urma săpăturilor din așezările tell de la Slatina, Brebeni și Drăgănești-Olt. Astfel, într-o primă vitrină s-au expus: rîșnițe primitive, un vas cu boabe de griu carbonizate, săpăligi din corn de cerb cu tăișul lustruit în urma folosirii, fusaiole și greutatea pentru războiul de țesut vertical, lame, răzuitoare, virfuri de săgeți și de lance din silex (material adus de la sudul Dunării), între care se remarcă două depozite de lame, din care unul a fost păstrat într-un borcan de lut, dălți de piatră șlefuită (dintre care unele de foarte mici dimensiuni), măciuci și topoare de piatră șlefuită perforate, o mare varietate de unelte din os, numeroase unelte și

podoabe de cupru cum sînt: străpungătoare (unele cu mîner de os), topoare cu brațele „în cruce”, ace cu dublă spirală sau cu placă rombică la cap. În următoarele trei vitrine sînt prezentate numeroase vase de lut, deosebit de variate ca formă și ornamentală, specifice culturii Sălcuța. Se remarcă străchinile mari cu buza răsfrîntă spre interior, un vas cu ornamente antropomorfe aplicate și vasele de tip askos de origine sudică, ce vorbesc despre legăturile cu lumea mediteraneeană. Ilustrarea epocii neolitice se termină cu o vitrină în care au fost prezentate cele mai frumoase piese de plastică neolitică tirzie descoperite în așezările purtătorilor culturii Sălcuța: vase antropomorfe și zoomorfe de lut ars, figurine antropomorfe și zoomorfe de lut ars sau os, amulete de lut. Aici foarte fi admirată o frumoasă figurină antropomorfă, așezată pe un jîlt cu spătar pentagonal, cu analogii în lumea sudică.

Perioada de trecere de la epoca neolitică la epoca bronzului (2000—1900

Vas neolitic din cultura Vădastra, descoperit în Slatina

i.e.n.) este prezentă în muzeu prin mărturi de tip Coțofeni descoperite în diferite așezări din județ.

Culturile epocii bronzului (cca 1500—1200 i.e.n.) specifice județului Olt—Glina și Verbicioara — sînt prezentate în cîteva vitrine. Sînt expuse astfel ceramică de tip Glina, rîșnițe primitive, cuțite de recoltat

din piatră, unelte de silix și de os, topoare mari de piatră șlefuită perforată, fusaiole de lut ars, topoare de luptă din piatră șlefuită perforată, măciuci de piatră, topoare de tip „celt”, topoare de luptă și vîrfuri de lance de bronz, de origine transilvăneană, care vorbesc despre legăturile de schimb, de-a lungul văii Oltului, dintre triburile tracice locale și cele din interiorul arcului carpatic, găsite în așezările de tip Verbicioara. În continuare s-au expus vase cu forme și ornamente specifice culturii Verbicioara, precum și singurele două figurine antropomorfe de lut cunoscute pînă în prezent în această cultură. Ceramica de tip Verbicioara V, descoperită în așezarea de la Vulturești, reprezintă aspectul final al epocii bronzului în această parte a țării și de legătură cu prima epocă a fierului, dovedind că trecerea s-a făcut prin acumulările realizate de către triburile tracice locale, atestîndu-se deci continuitatea de locuire.

Prima epocă a fierului (1200—450 î.e.n.) este prezentată în muzeu prin des-

Săpăliși din corn de cerb, găsite în așezările de tip tell, aparținînd culturii Sălcuț, de la Slatina și Brebeni

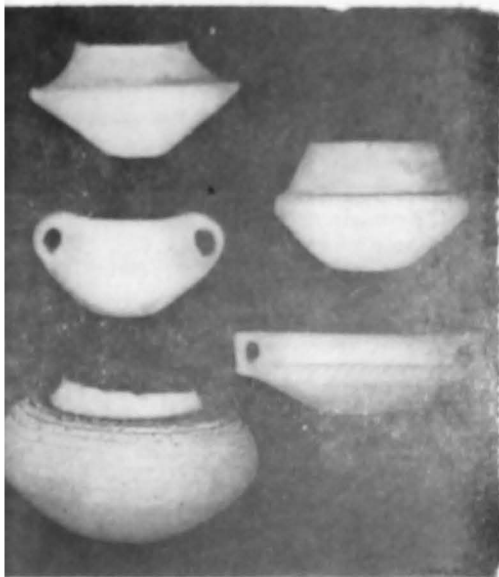

Vas neolitic din cultura Vădastra, descoperit în Slatina

coperirile de la Slatina și Găneasa, care aparțin Hallstattului târziu.

În continuare, sînt expuse descoperirile geto-dacice din cea de-a doua epocă a fierului făcute în cetatea de refugiu de la Mărgăritești, pe valea Oltețului, datată între secolele IV—II î.e.n. și în alte

așezări: turte de lut ars din valul de pămînt ars cu care a fost întărită cetatea de la Mărgăritești, ceramică modelată cu mina din pastă cu impurități sau din pastă fină neagră sau cărămizie lustruită, ceramică lucrată la roată descoperită la Mărgăritești, fibule de bronz, monede grecești din cetățile pontice, monede macedoniene din bronz de la Filip II, monede dacice, o toartă de amforă cu ștampilă, din Rhodos, un mormînt de incinerare în urnă avînd ca inventar o fibulă de tip tracic, vîrfuri de fier pentru sulită care, toate, oglindesc stadiul înalt atins de societatea geto-dacică, dezvoltarea meșteșugurilor, a agriculturii, intensificarea schimburilor cu lumea grecească și macedoneană, folosirea monedei ca mijloc de schimb, mai întîi a monedei grecești și macedoniene, apoi a monedei proprii emise de triburile sau uniunile de triburi geto-dacice, în perioada premer-

Vase neolitice din cultura Sălcuța, descoperite în așezarea de tip tell ce la Brebeni

găitoare întemeierii statului centralizat și independent condus de Burebista.

În sala a doua, rezervată istoriei vechi, a fost acordat un spațiu corespunzător statului geto-dac din perioada Burebista-Decebal (sec. I î.e.n. — sec. I e.n.), factor activ și hotărîtor în viața Europei antice răsăritene. Pentru ilustrarea caracterului unitar al civilizației geto-dace din perioada clasică, nivelului deosebit de înalt atins în economie, dezvoltării meșteșugurilor și agriculturii, relațiilor intense de schimb cu lumea elenistică și romană de-a lungul Dunării și Oltului, s-a expus un bogat material tridimensional descoperit cu ocazia săpăturilor arheologice din davele de la Sprincenata și Milcov (de pe valea Oltului), datate între secolul al II-lea î.e.n. și începutul secolului I e.n., sau din descoperirile întimplătoare făcute în numeroasele așezări dacice deschise care sînt cunoscute azi în județ. O mare fotografie aeriană prezintă dăva de la Sprincenata, care ocupa o poziție dominantă pe terasa stîngă a Oltului, de unde se putea cerceta întreaga luncă a riului pînă la mari depărtări. Botul terasei, așa cum se vede în fotografie, era separat de restul terasei prin-

tr-un val (înalt astăzi de 1,90 m) care avea în față un șanț. Între fundul șanțului și creasta valului este o diferență de nivel de 9 m. Alte fotografii înfățișează secțiuni prin stratul de cultură al așezării, gros de 2 m, în care se văd cele patru niveluri de locuire și numeroase gropi de provizii, cilindrice sau tronconice, arse în interior. În vitrine sau pe postamente sînt expuse rîșnițe de mare randament, chiuipuri, din care unele (așa cum dovedesc fragmentele descoperite în așezare) atingeau dimensiuni apreciabile, seceri de fier-cosorașe. O altă categorie de obiecte descoperite la Sprincenata dovedește practicarea metalurgiei fierului și a bronzului în așezare. Între obiectele expuse menționăm: zgură de fier, cuie, zăle de lanț, cirliche, o bardă și arme produse în atelierele fierarilor, creuzete pentru turnat bronzul, granule de bronz rezultate de la turnare, bucăți de tablă de bronz din care s-au făcut decupări și alte obiecte în curs de confecționare. În alte două vitrine sînt expuse numeroase vase modelate la roată, între care se remarcă frumoase căni cu toartă, fructiere, cupe de tip delian (unele ornamentate cu simboluri solare și măști umane), străchini, capace, vase borcan modelate cu mina, de dimensiuni diferite cu ornamente specifice și cunoscutele cești cu una și două torți. Într-o ultimă vitrină sînt expuse monede din sec. I î.e.n. — sec. I e.n. descoperite în județ, produse de import, între care un frumos opaiț roman găsit la Sprincenata, brățări de sticlă albastră și fibule de diferite tipuri.

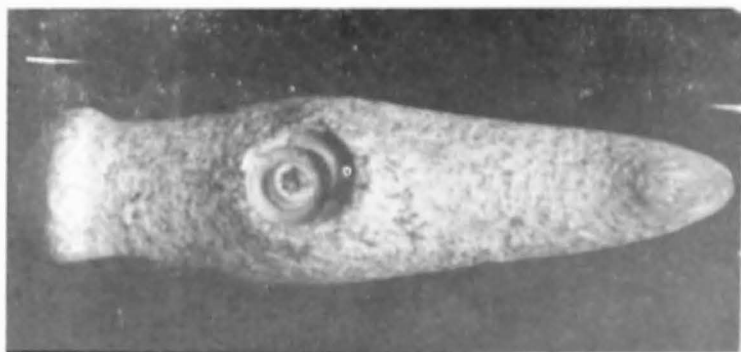
Semnificative sînt piesele prin care este prezentată Dacia în epoca romană. Ele ilustrează cultura materială și spirituală nouă adusă în Dacia de către romani, intensă colonizare romană în zona de la vest de Olt, continuitatea dacică alături de coloniștii romani, simbioza dintre cele două culturi (cea dacică și cea romană), gradul înalt atins de civilizația dacoromană în secolele II—III e.n. Piesele tridimensionale expuse — unelte, ceramică (între care și fragmente de vase „terra sigilatta”), opaițe (piese de import purtînd ștampila unor fabricanți din alte provincii ale imperiului), geme, monede,

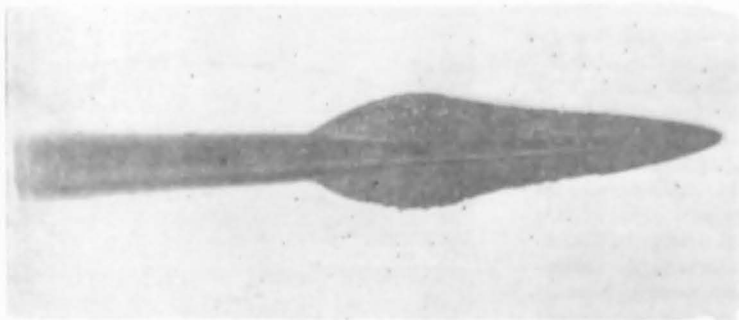
Cească cu două toarte din epoca bronzului, cultura Verficioara, descoperită în Slatina

coale II—III din Slatina, în castrale de pe Olt, la Ipotest, pe malul stîng al acestui riu. Într-o vitrină au fost expuse mai multe urne din necropola de incinerare de la Chilia și inventarul descoperit în acestea, alături de oasele calcinate, necropole aparținînd dacilor liberi din Muntenia din a doua jumătate a secolului III e.n., în a căror cultură influența romană este puternică și ușor de sesizat în formele și tehnica de lucru a ceramicii, produsele importate din lumea romană.

Un loc important în tematica expoziției s-a atribuit continuității daco-romane după retragerea administrației și armatei romane din Dacia în timpul lui Aurelian. Se demonstrează că Imperiul a păstrat la nord de Dunăre mai multe

Topor de luptă din epoca bronzului, din piatră șlefuită cu început de perforare, descoperit în comuna Găneasa, satul Grădiște

Lance de bronz descoperită în satul Potel, comuna Ianca, pe valea Dunării

figurine înfățișînd diverse zeități ale unor culte practicate în Dacia romană, ceramică dacică — au fost descoperite la Romula, cel mai mare oraș roman din Dacia sudică, oraș capitală a Daciei Malvensis, la Sucidava, în așezarea din se-

capete de pod, între care și cel de la Sucidava-Celei, unde cetatea militară a fost refăcută pînă în secolul al VI-lea de către Constantin cel Mare și Iustinian. Constantin cel Mare a reanexat cîmpia din sudul Olteniei și Munteniei, construind și un

Figurină antropomorfă în poziție așezată pe un jilț, din cultura Sălcuța, descoperită în așezarea tell din orașul Drăgănești-Olt

nou pod peste Dunăre la Sucidava. Așa cum dovedesc descoperirile arheologice, numismatice de pe teritoriul județului, expuse în muzeu, viața autohtonilor continuă în secolul al IV-lea la Romula și la Sucidava sau în alte așezări cunoscute încă dinainte de retragerea administrației romane. În secolele VI—VII, așa cum dovedește mulțimea așezărilor existente în județ și descoperirile arheologice și numismatice expuse, populația daco-romană este deosebit de numeroasă pe valea Oltului, la sud de Carpați. În ceramica descoperită în așezări se reflectă legătura genetică a culturii daco-romane din secolele VI—VII cu cea anterioară dacică și provincial romană. În așezările acestei populații sînt frecvente importurile bizantine. În muzeu sînt expuse fibule din bronz bizantine din secolul al VI-lea, monede din secolele VI—VII alături de ceramică modelată cu mina și la roată. Este cunoscut tezaurul compus din 141 monede de argint bizantine (emisiuni de la Constans

II și Constantin IV) și doi cercei stelați bizantini, care a fost găsit ascuns într-o ulcică de tip Ipotești-Cindești, la Priseaca, lângă Slatina. Piesele care aparțin secolelor VIII—XI, mai ales ceramica, sînt rezultatul firesc al evoluției culturii materiale din secolele VI—VII.

În sala a treia a fost prezentat „Statul feudal românesc”. Într-un spațiu dominat de o hartă a formațiunilor statale românești din secolele IX—XIII sînt expuse mărturii descoperite în așezări din secolele VIII—XIII cunoscute pe teritoriul județului Olt: topoare de fier, ceramică de tip Dridu din secolele IX—X, un inel de buclă din secolul al XIII-lea, arme, monede bizantine, venețiene, sirbești descoperite în orașul Slatina și în împrejurimi. Numeroase fotografii înfățișează planurile unor cetăți românești din secolele X—XI, piatră găsită la Mircea Vodă în Dobrogea, care menționează un jupan Dimitrie la 943. În fotocopie sînt expuse: o pagină din „Gesta hungarorum” în care sînt menționate formațiunile statale românești conduse de Gelu, Glad și Menumorut și lupta acestora împotriva ungarilor care încercau să pătrundă în Transilvania, Diploma Ioanților (1247), care vorbește despre dezvoltarea economică a societății românești dintre Carpați și Dunăre, menționînd în același timp formațiunile statale existente în această parte a țării și Diploma regelui Andrei al II-lea, din 1224, în care se vorbește despre așezarea sașilor în sud-estul Transilvaniei, precizînd în imediata apropiere existența pădurii românilor, „silva blachorum”.

În continuare este prezentată tema „Constituirea și afirmarea statelor românești independente. Legăturile permanente dintre țările române”. Desene, fotografii, fotocopii, facsimile redau: portretul lui Basarab I, întemeietorul Țării Românești, scene din lupta de la Posada (1330) reproduse după „Cronica pictată de la Viena”, în care regele Ungariei, Carol Robert, a fost înfrînt (momentul consfințind independența Țării Românești), citate din „Cronica pictată de la Viena” în care este descrisă victoria strălucitoare a lui Basarab I la Posada, stemele țărilor române (după monede).

Țările române în secolele
XV—XVI

În vitrină sînt expuse arme din secolul al XIV-lea (contemporane luptei de la Posada): sabie dreaptă cu două tăișuri, scări de șa, virfuri de săgeți, bardă de luptă.

Alte mărturii originale, facsimile și fotocopii dovedesc vizitatorului dezvoltarea economico-socială a țărilor române după întemeiere, respectiv din secolul al XIV-lea pînă în secolul al XVI-lea. În vitrine sînt expuse numeroase unelte folosite în agricultură, creșterea vitelor, viticultură, pescuit. O hartă a țărilor române în secolele XIV—XVI, documentul din 9 iunie 1421 prin care Radu Prasnaglava întărește mănăstirilor Cozia și Cotmeana daniile făcute de tatăl său Mircea cel Mare și „*la Slatina metohurile cu vii*”, documentul emis la 5 septembrie 1495 de Vlad Călugărul care dăruiește mănăstirii Glavacioc braniștea dîmnească de la Slatina, poruncind lui Tatul „să păzească braniștea și stupii”, sau documentul din 26 aprilie 1500 prin care Radu cel Mare întărește mănăstirii Ostrov, între altele, cinci găleți de grîu și cinci de orz din județul Olt, toate documentele în facsimile, completează imaginea cu privire la dezvoltarea economică după întemeierea Țării Românești. O viață economică înfloritoare a dus la dezvoltarea comerțului intern și extern, la o circulație monetară intensă. Orașul Slatina a constituit de timpuriu un important centru al comerțului intern,

extern și de tranzit, loc de vamă internă, așezat la întretăierea unor importante drumuri comerciale care legau orașele din sudul Transilvaniei cu sudul Dunării, cu Constantinopolul și Veneția. Monedele bătute de Mircea cel Mare, Vlaicu II, Stracimir, tezaurul compus din monede bătute de către țarul de Tirnovo, Ivan Alexandru, inelele sigilare și facsimilul privilegiului comercial acordat de Vladislav I Vlaicu la 20 ianuarie 1368 negustorilor din Brașov (în care este pentru prima dată atestat orașul Slatina ca loc de vamă internă) sînt deosebit de grăitoare în acest sens.

Un spațiu corespunzător a fost acordat prezentării luptei poporului român pentru libertate și unitate statală în secolele XIV—XVI. În două vitrine au fost etalate arme din secolele XIV—XVI: virfuri de săgeți și de lance, halebarde, scări de șa, pîteni, topoafe de luptă, piese de armură pentru om și cal. Portretele lui Mircea cel Mare, Iancu de Hunedoara, Vlad Țepeș, Ștefan cel Mare, fotografia pietrei de mormînt a lui Radu de la Afumați, facsimilul documentului din 1406 emis de Mircea, care cuprinde titlatura domnului român, fotografiile ale unor gravuri sau tablouri redînd scene din luptele de la Rovine (1394), Zlatița (1443), atacul de noapte al lui Vlad Țepeș (1462), bătălia de la Vaslui (1475), extrase din cronicile lui Moxa, Mihail Ducas,

UNIREA POLITICĂ A ȚĂRILOR ROMÂNE SUB MIHAI VITEAZUL ÎN 1600

Unirea țărilor române
în timpul lui Mihai
Viteazul

J. n. Dlugosz, care descriu vitejia românilor în luptele împotriva turcilor, întregesc imaginea amplorii luptei poporului român pentru independență, pentru oprirea expansiunii otomane la Dunăre, desfășurată sub conducerea marilor săi voievozi. Extrase din capitulațiile încheiate de Mircea cel Mare și Bogdan, domnul Moldovei, redau limpede statutul politic al țărilor române împus Imperiului otoman prin lupta lor continuă pentru independență, pentru păstrarea ființei naționale.

„Unirea politică a țărilor române sub Mihai Viteazul în 1600”, tema prezentată în continuare, întregeste imaginea amplorii luptei poporului român pentru unitate și independență în secolele XIV—XVI, luptă incununată de succes datorită eroismului și dirzeniei marelui voievod. În afară de numeroasele tipuri de arme, de captură sau folosite de oștenii lui Mihai Viteazul, imaginea luptei, vitejia, forța și geniul militar al voievodului, puse în slujba realizării unității naționale, sînt subliniate prin expunerea portretului lui Mihai Viteazul, reproduș după fresca contemporană de la mănăstirea Călușu (județul Olt), reproduceri după gravuri de epocă, în care sînt redată scene din luptele cu turcii, o mare fotografie care înfățișează intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia, harta țărilor române în vremea lui Mihai, stema țării

lor române unite, citate din raportul arbasadorului englez Eduard Barton din 7 noiembrie 1595 în legătură cu victoria strălucită de la Călugăreni, facsimilul unui document dat în 26 septembrie 1600 în care Mihai Viteazul se intitulează „domn al Țării Românești, al Transilvaniei și al Moldovei” și o hartă care sugerează răsunetul faptelor lui Mihai Viteazul reflectat în tipărirea a 129 lucrări, între 1583—1603, în 40 de localități din Europa. Un citat din opera tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului nostru, concretizează semnificația faptei lui Mihai Viteazul în istoria poporului român: „Deși a durat puțin, unirea Țării Românești, Moldovei și Transilvaniei într-un singur stat a devenit pentru generațiile ce s-au succedat un simbol și un îndemn la luptă necurmată pentru unitate și independență națională”.

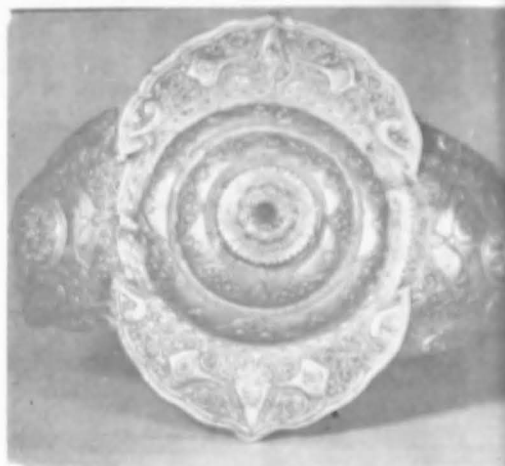
În expoziție s-a acordat spațiul necesar prezentării luptei poporului român pentru unitate și autonomie în secolele XVII—XVIII, ilustrată prin portretele lui Radu Șerban, demn urmaș al lui Mihai Viteazul la tronul Țării Românești, Matei Basarab, căruia aliații săi în liga antiotomană îi dau titlul de „general al întregului răsărit”, Șerban Cantacuzino, Constantin Brîncoveanu, Dimitrie Cantemir, domn al Moldovei și enciclopedist de renume european, prin faci-

milele unor documente cu caracter social-economic care dovedesc faptul că desființarea rumâniei a contribuit la dezvoltarea țărilor române. Într-o vitrină sînt prezentate piese de mare valoare ce ilustrează progresul economic și legăturile economice, politice și culturale dintre țările române, lupta acestora pentru unitate și autonomie. Se remarcă în acest sens mai multe vase produse în Transilvania și descoperite în județ în timpul unor săpături, cărămizi cu inscripții de la mănăstirea Brîncoveni, virfuri de lănci din Transilvania găsite în județ, pafte ornate cu vulturul bicefal, tezaure monetare descoperite în împrejurimile Slatinei, unelte agricole. O pușcă grea troblon, occidentală, cu cremene, cu teava din ultimul sfert al secolului al XVII-lea și mecanismul de aprindere din secolul al XVIII-lea și un clopot de bronz cu inscripții chirilice purtînd anul fabricației 1641, turnat, probabil, în Transilvania, găsit în prundișul Oltului, lângă Slatina, toate întregesc imaginea legăturilor dintre țările române. O hartă a răscoalei din 1655 din Țara Românească și fotocopiile unor documente completează imaginea vizitatorului cu privire la lupta țărănimii pentru libertate socială în această perioadă.

Afirmarea conștiinței naționale și a ideii unității statale la sfîrșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea este oglindită în expoziție prin numeroase fotografii care scot în evidență caracterul și desfășurarea revoluției lui Horea, Cloșca și Crișan din 1784, precum și urmările acesteia. Un spațiu corespunzător s-a acordat Școlii ardelenе, rolului acesteia în argumentarea originii comune, vechimii și continuității poporului român pe teritoriul vechii Dacii, pregătirii ideologice a întregii mișcări naționale românești din perioada următoare. Mai multe fotografii înfățișează pe corifeii Școlii ardelenе și lucrările cu caracter istoric și filologic ale acestora: *Hronica românilor și a mai multor neamuri*, *Istoria pentru începutul românilor în Dacia*, *Elementa linguae daco-romanae sive valachicae*. O fotografie înfățișează „Supplex Libellus Valachorum” (1791),

memorialul în care românii din Transilvania, bazați pe drepturile lor istorice, temeinic fundamentate în lucrările reprezentanților Școlii ardelenе, cereau drepturi egale cu celelalte națiuni. În vitrină sînt expuse călimări speciale cu toc pentru păstrat pana de scris, un „Octoih” din 1763, tipărit la Rîmnic, care poartă pe cea de-a doua pagină stemele unite ale Țării Românești și Moldovei, „Hronica românilor”, tipărită la Iași în 1853, o piesă de bronz pentru imprimat imagini, în tipografiile epocii, pe copertele de piele ale cărților, un cuțit pentru ascuțit

Pafta din metal alb, secolele XVII—XVIII

penele de scris ornamentat cu vulturul bicefal și alte obiecte originale de epocă.

În sălile 4—6 este prezentată dezvoltarea istorică a poporului român în epoca modernă, care începe cu revoluția din 1821 condusă de Tudor Vladimirescu, moment de cotitură în lupta pentru libertate și dreptate socială, pentru afirmarea drepturilor naționale ale poporului român. Pe perete sînt așezate, succedîndu-se într-o ordine logică, o mare fotografie color reprodusă după tabloul lui Aman care-l înfățișează pe Tudor Vladimirescu, o fotografie ce marchează începutul revoluției la Padeș, în ianuarie 1821, unde conducătorul revoluției citește cunoscuta sa proclamație, facsimilul acestei proclamații și al scrisorii lui Tudor Vladimi-

Revoluția din 1821

rescu adresată marelui vornic Văcărescu, din 11 februarie 1821, în care-i comunică acestuia că cererile poporului sînt drepte și că „patria se cheamă norodul iară nu tagma jefuitorilor...”. Altă fotografie înfățișează trecerea Oltului de către Tudor Vladimirescu cu pandurii săi, moment de importanță deosebită în desfășurarea revoluției. Este cunoscut faptul că, după trecerea Oltului, în drum spre București, Tudor Vladimirescu s-a oprit la Slatina, între 4—10 martie 1821, orașul devenind punct de concentrare al forțelor revoluționare, locul unde s-a ținut sfatul ostășesc care a elaborat planul marșului strategic pentru ocuparea Bucureștiului, de unde s-a dat o proclamație către bucureșteni. Alte fotografii înfățișează pe colaboratorii lui Tudor Vladimirescu între care și legendarul Iancu Jianu, cunoscutul haiduc oltean născut la Caracal, care i s-a alăturat lui Tudor la Slatina, cu cetașii săi. Fotocopia unui document menționează întîlnirea de la Slatina dintre Iancu Jianu și Tudor Vladimirescu. O hartă așezată central înfățișează desfășurarea revoluției din 1821, scoțînd în evidență importanța Slatinei în desfășurarea revoluției. În continuare, vizitatorul poate vedea fotografia culei de la Cîmpu-Mare, construcție contemporană revoluției, fotocopiile scrisorii din 13 martie 1821 a guvernatorului Transilvaniei, Gheorghe Banfi, care atrage

atenția asupra pătrunderii ideilor revoluției în această provincie și a firmanului din 1822 către Grigore Ghica, domnul Țării Românești, pentru scoaterea străinilor și numirea în slujbe a pămîntenilor. Alte fotocopii menționează frămîntările sociale, răscoalele locale, care au continuat să se manifeste în județul Olt după revoluția de la 1821 pînă la 1848. În vitrină sînt prezentate arme și alte obiecte folosite de panduri. Tot aici se poate vedea facsimilul scrisorii lui Dimitrie Iarcu din Slatina, fiul lui Ene Iarcu, magaziner al lui Tudor Vladimirescu pentru depozitul de provizii organizat de acesta „în casele Delinului” (clădire în care se găsește în prezent muzeul din Slatina), către C.D. Aricescu. În această scrisoare se povestesc cele întîmplate la Slatina după omorîrea lui Tudor din ordinul lui Ipsilanti și intrarea turcilor în oraș, la 21 mai 1821, cînd au tăiat pe toți cei care luaseră parte la revoluție (inclusiv pe tatăl autorului scrisorii, Ene Iarcu), apoi au dat foc orașului.

În continuare, este prezentată perioada premergătoare revoluției de la 1848, cînd are loc o intensă dezvoltare economică a Țării Românești după pacea de la Adrianopol (1829) și aplicarea Regulamentului Organic, momente care au impulsionat afirmarea relațiilor noi de producție, dezvoltarea comerțului, ascensiunea burgheziei, care va lupta pentru înlăturarea rela-

1877 — 1878. cucerirea
independenței de stat
a României

țiilor feudale, pentru emancipare socială și națională. Se văd aici fotografiile ce înfățișează portul Brăilei în prima jumătate a secolului al XIX-lea, un târg din Țara Românească în 1837, locuitori din Țara Românească în preajma anului 1848, alături de o hartă a localităților în care se țineau bîlciri și târguri în județul Olt la 1828, de statistici (ca cea a patentărilor din județ în anul 1835), de o copie după desenul lui Ion Negulici care înfățișează primul pod stabil peste Olt construit la Slatina după planul arhitectului Balzane din Triest, terminat în 1847. Tot aici au fost expuse facsimile ale unor documente ca: statistica din 5 martie 1832, ce menționează existența a cinci boiangerii și cinci cazane de țuică în Slatina, ordinul lui Gheorghe Bibescu pentru construirea podului peste Olt de la Slatina, publicat în revista „Învățătorul satului” din 15 august 1847, cuvîntarea profesorului Școlii normale din Caracal cu privire la dezvoltarea orașului, publicată în același număr al menționatei reviste. Într-o vitrină au fost etalate diferite obiecte ce ilustrează dezvoltarea economică a Țării Românești și a județului Olt în această perioadă, între care menționăm: Regulamentul Organic, ediție 1832, sigiliul original al vămii Valahiei din 1838, un exemplar din 13 decembrie 1847 al publicației „Învățătorul satului”

cu stema județului Olt, două pafdale, un cîntar, monede care au circulat în Țara Românească în perioada 1821 — 1848, inele negustorești sigilare, două manuale școlare (Aritmetică și Gramatică) de la începutul secolului al XIX-lea.

Prezentarea revoluției române de la 1848 începe cu un citat în care tovarășul Nicolae Ceaușescu caracterizează astfel evenimentul: „Plămădită în condiții asemănătoare, desfășurîndu-se în aceeași perioadă, proclamînd țeluri comune, revoluția de la 1848 a avut un caracter unitar în toate cele trei țări românești. Faptul că pe steagul revoluționar din toate aceste provincii erau scrise aceleași idealuri supreme — desființarea servituților feudale și eliberarea fărănîmii iobage, cucerirea de libertăți democratice, scuturarea dominației străine și realizarea unității și independenței naționale — ilustrează comunitatea de interese și aspirații care-i unca pe fiii aceluiași popor, în pofida hotarelor despărțitoare artificiale și vremelnice.” În continuare, sînt expuse fotografiile cu chipurile conducătorilor revoluției din toate cele trei țări române și ale conducătorilor revoluționari din județul Olt, o mare copie color a acuarelei *Constituția* de Costache Petrescu, fotografiile înfățișînd adunările de la Blaj (3—5 mai 1848) și Islaz (9 iunie 1848), anularea Regulamentului Organic de către revoluționarii din Țara Româ-

Crearea P.S.D.M.R. în 1893

nească, fotocopia decretului guvernului provizoriu din 18 iunie 1848 prin care se orînduiesc comisari ai revoluției în fiecare județ și lista acestor comisari pentru județul Olt, între care apare și Matache Iarcu, fiul lui Ene Iarcu, participant la revoluția din 1821, tăiat de turci la Slatina, în mai 1821. O hârtă așezată central înfățișează desfășurarea revoluției în toate cele trei țări române. Altă fotografie expusă redă lupta din Dealul Spirii care a avut loc la 13 septembrie 1848 între pompierii căpitanului Zăgănescu și turci. Nu lipsesc programele revoluționarilor de la 1848: „Prințișii noastre pentru reformarea patriei”, „Manifestul Țării Române”, publicat în „Foaie pentru minte, inimă și literatură”, copia pe mătase a Proclamației de la Islaz, „Dorințele partidei naționale în Moldova” — program editat la Cernăuți de Mihail Kogălniceanu. În încheierea temei au fost expuse: porunca ocîrmuirii pentru prinderea lui popa Radu Șapcă din Celei, cunoscut revoluționar, hotărîrea comisiei de judecată din 1849 care stabilește menținerea la arest a lui Costache Manega, comisar al revoluției din Caracal, părtaș la arderea Regulamentului organic, și a lui Iancu Ionașcu, comisar al revoluției la Slatina. Tot aici vizitatorul poate vedea copia steagului revo-

luționarilor din Slatina, pe care se citesc cuvintele: „*Frăție, dreptate, Județul Olt, orașul Slatina*”. În vitrine se află: tomurile I și IV ale „Magazinului istoric pentru Dacia”, lucrare ce contribuie la pregătirea ideologică a revoluției, discursul „Românii și ungurii” restit de Simion Bărnuțiu la 1848 și tipărit în 1867, facsimilul după lista celor 27 de dorobanți din județul Olt care au slujit în tabăra lui Mehgeru de la Riureni, arme de epocă și medalia bătută la aniversarea centenarului revoluției, în 1948. Prezentarea revoluției române de la 1848 în muzeul din Slatina se încheie cu un citat din lucrarea lui Nicolae Bălcescu, *Mersul revoluției în istoria românilor*, în care marele revoluționar democrat arată: „*Revoluția românească de la 1848 n-a fost un fenomen neregulat, efemer, fără trecut și fără viitor, fără altă cauză decît voința întâmplătoare a unei minorități sau mișcarea generală europeană... Revoluția europeană fu ocazia, iar nu cauza revoluției române... Căuza ei se pierde în negura veacurilor. Uneltitorii ei sînt 18 veacuri de trude, suferințe și lucrare a pöporului român asupra lui însuși*”.

După 1848, în condițiile zguduirii puternice a bazelor orînduirii feudale, forțele democratice și patriotice au militat cu putere, atît în țară cît și în străinătate,

pentru înfăptuirea unității statale, unirea constituind una din cerințele vitale ale dezvoltării societății românești. Apar o serie de publicații în țară și străinătate care militează pentru unire, expuse în fotocopie: „România viitoare”, „Junimea română”, „Românul”, „România literară”, „Vocea Oltului”, „Steaua Dunării”. Activitatea intensă desfășurată de către patrioții români a făcut ca, la Congresul de pace de la Paris, marile puteri europene să hotărască în 1856 consultarea poporului român, în cadrul unor adunări formate din reprezentanți ai tuturor claselor, asupra viitorului Principatelor dunărene. Ideea Unirii Principatelor a fost puternic sprijinită de o serie de personalități politice și culturale europene. Puterile europene au fost pentru sau împotriva Unirii în funcție de interesele lor politice. În perioada alegerilor de deputați în divanurile ad-hoc, cluburile unioniste din Slatina și Caracal au desfășurat o activitate intensă în favoarea unirii, ele nesupunându-se ordinului caimacamului de a-și înceta activitatea. Unul din conducătorii mișcării unioniste din Slatina era Iancu Ionașcu, fostul comisar de propagandă în timpul revoluției de la 1848. Tot acum, desfășoară o intensă activitate în județul Olt, în favoarea unirii, Tănase Constantin, care este arestat de două ori în 1856, sub învinuirea că propaganda unionistă aduce „*mintire orînduvelilor sofiale*”. În urma activității desfășurate de cluburile unioniste au fost aleși în Divanul ad-hoc al Țării Românești deputații Iancu Ionașcu, de către lucrătorii și meșteșugarii din Slatina, și Tănase Constantin, de către țărani și meșteșugarii din județul Olt. La Caracal lucrătorii și meșteșugarii l-au ales pe Ion Dimitriu, iar țărani și meșteșugarii pe pontășul Marin Pircălăbescu din satul Rotunda. La lucrările Divanului ad-hoc vor mai participa Ion Solomon, prefectul județului Olt, paharnicul C. Văleanu și Ioan Slăvițescu, ca reprezentanți ai claselor suprapuse. În cadrul temei au fost expuse: fotografiile deputaților țărani din Divanul ad-hoc al Moldovei, fotografia care înfățișează deschiderea Divanului ad-hoc al Țării Românești, fotocopia declarației deputaților clăcași, prezentată în Divanul

Participarea României la primul război mondial

ad-hoc al Țării Românești de către Tănase Constantin, fotografia lui Iancu Ionașcu, fotocopiile tablourilor *Votul de la 24 ianuarie 1859* și *Hora Unirii la Craiova* ale lui Th. Aman. La loc central a fost expusă fotografia color a lui Alexandru Ioan Cuza, apoi fotografia unui steag domnesc din epoca Unirii, fotocopia gravurii cunoscută sub numele de „*Manevra generală de la 23 august 1859*”, fotocopia cererii locuitorilor orașului Caracal adresată lui Al. I. Cuza pentru crearea portului Corabia, fotografia sigiliului Principatelor Unite Române din 1862. Alte fotografii înfățișează solemnitatea deschiderii Adunării Țării Românești în 1859 (după o litografie de Danielis) și sosirea domnitorului Cuza la București la 29 februarie 1860 (tot după o litografie de Danielis). Tot aici s-a expus fotocopia proclamației adresată de Cuza, la 11 decembrie 1861, poporului român, anunțându-i înfăptuirea unirii depline și definitive. Două panouri speciale au fost dedicate importantelor reforme înfăptuite în timpul domniei lui Alexan-

Făurirea Partidului Comunist Român, 8—12 mai 1921

dru Ioan Cuza și convențiilor încheiate de statul român în perioada Unirii, care oglindesc strădania domnitorului de a consolida statul român pe plan european, de a slăbi suzeranitatea otomană. În vitrină au fost expuse unele documente originale sau facsimile între care: lucrarea lui Elias Regnault *Histoire politique et sociale des Principautés danubiennes*, editată la Paris în 1855 pentru sprijinirea ideii Unirii în apusul Europei, Congresul de la Paris, protocoalele și tratatul de pace (lucrare editată la București în 1856), facsimilul hotărârii Adunării ad-hoc a Moldovei din 1857, facsimilul documentului prin care prefectul județului Olt face cunoscut Ministerului de Interne alegerea lui Tănase Constantin ca deputat în Adunarea ad-hoc, Legea asupra instrucțiunii din 1856, manuale școlare editate în 1861, *O pagină a vieții mele* de N.T. Orășenu, lucrare editată în 1861, Legea rurală din 1864. Într-o a doua vitrină

vizitatorul poate admira obiecte care au aparținut domnului Alexandru Ioan Cuza sau din epoca Unirii, între care și aparate muzicale mecanice.

În perioada 1866—1876, așa cum se vede într-un panou expus în continuare, statul român continuă politica de întărire a independenței față de Turcia încheind noi tratate și convenții politice, telegrafico-poștale și comerciale.

Cucerirea independenței de stat a României a fost — așa cum arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — „*Rezultatul luptei eroice a armatei române împotriva Imperiului otoman, al voinței ferme de libertate și neahtnare a poporului nostru, care și-a dovedit încă o dată marea capacitate de luptă. Dobândirea independenței naționale a dat un nou și puternic impuls dezvoltării economice și sociale a țării, a exercitat o profundă înrîurire asupra întregii evoluții istorice a țării*”.

Datorită poziției sale geografice, teritoriul județului Olt va căpăta încă de la începutul Războiului de independență un loc important în planurile strategice ale comandamentului român, privind pregătirea și desfășurarea operațiilor militare la sud de Dunăre. Orașul Slatina, legat prin cale ferată de Capitală și de Oltenia, a devenit, de altfel ca întregul teritoriu al județului, un important centru de tranzit și de concentrare a numeroase unități militare românești și rusești, de mijloace materiale dirijate spre Dunăre, pentru a împiedica pătrunderea turcilor la nordul fluviului, acoperind deplasarea armatelor rusești pentru a pregăti trecerea acestuia de către armata rusă și apoi de către armata română. Depozite de armament și muniții s-au organizat la Slatina și Piatra-Olt. În vara anului 1877 au fost create spitale pentru răniți la Slatina (în casele Varipati, Turianu, Izvoranu și la Spitalul județean care funcționa în chilile schitului Sopotu), Piatra Olt și Caracal. La Slatina, în zăvoiful Oltului, armata rusă și-a pregătit plutele și pontoanele, care apoi au fost coborâte pe Olt și pe Dunăre, sub protecția artileriei românești de la gura Oltului, până la Zimnicea, pe unde a trecut Dunărea.

O hartă așezată central înfățișează desfășurarea Războiului de independență.

Începutul activității revoluționare a tovarășului Nicolae Crașușescu

De o parte și de alta a hărții se văd mai multe fotografii și fotocopii: telegrama din 9 iulie 1877 a marelui duce Nicolae adresată domnitorului Carol, trecerea unor unități ale armatei române peste Dunăre la Corabia, podul de pontoane construit de militarii români la Siliștioara, lângă Corabia, pe unde armata română a trecut la sudul Dunării acoperindu-se de glorie în luptele din Bulgaria, comandamentul armatei române deplasându-se spre Plevna, cartierul general al armatei române de la Porodim lângă Plevna, planurile bătăliilor de la Plevna, Rahova și Vidin. Mari fotografii color înfățișează atacurile de la Grivița, cucerirea steagului cavaleriei turcești și capitularea Plevnei. Tot aici a fost expus un raport al colonelului Gorjan August, comandantul Regimentului 3 Dorobanți din Slatina, cu privire la lupta din ostrovul Canapa de pe Dunăre, ce a avut loc în ziua de 11 august 1877 între compania a 5-a din regimentul său și turci, aceștia fiind înfrinți. O hartă a principalelor localități din toate teritoriile locuite de români unde și-au desfășurat activitatea societăți și comitete pentru sprijinirea luptei armatei române și un grafic ce redă sprijinul material acordat de populația județului Olt scot în evidență efortul entuziast al întregului popor român (inclusiv al locuitorilor județului Olt) pentru cucerirea

independenței de stat a României. Din grafic, vizitatorul află că populația județului a pus la dispoziția armatei, pentru transport, 44 877 care, 6 496 animale pentru hrană, iar în luna octombrie 1877 numai locuitorii din câteva sate au adunat 2 480 lei pentru procurarea de puști. În vitrine au fost expuse numeroase arme folosite de armata română, de cea rusă ori capturate de la turci, obiecte care au aparținut unor participanți la Războiul de independență, fotografii originale și livrete de recunoaștere ale unor veterani din județ, decorații, medalii comemorative, „Monitorul oastei” din 1877, lucrarea *Războiul nealiniării* scrisă de căpitanul Gheorghe Varlaam Ghițescu, comandantul companiei 1 din Regimentul 3 Dorobanți din Slatina în marea bătălie de la Smirnan, lucrarea *Resbelu orientale ilustratu*, tipărită la Graz în 1878, fotocopii ale unor tabele cu propuneri de decorare a ostașilor Regimentului 3 Dorobanți întocmite de comandantul regimentului, colonelul Gorjan August, pentru eroismul acestora în acțiunile de luptă la care a participat unitatea în jurul Vidinului. Tot în vitrină a fost expusă revista „L'Illustration” din 22 septembrie 1877, cu desenul lui M. Lauçon „Trecerea Dunării de către români pe la Corabia”. Prezentarea războiului pentru independență se încheie cu un panou dedicat relațiilor diplomatice stabilite de

Începutul revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă, la 23 August 1944

România la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea.

În perioada care a urmat cuceririi independenței, România s-a dezvoltat din punct de vedere economic. Apar întreprinderi industriale mai ales în ramurile alimentară, textilă, forestieră și extractivă. S-a dezvoltat rețeaua căilor ferate, în general transporturile și telecomunicațiile. În agricultură s-au introdus unelte și mașini perfecționate. Țărânimia continuă însă să folosească plugul de lemn. Crește numeric clasa muncitoare. În condițiile pătrunderii relațiilor capitaliste în agricultură, ale menținerii unor rămășițe feudale și ale lipsei de pământ pentru majoritatea țărânimii, s-a intensificat exploatarea acesteia. Intensificarea exploatarea a dus la ascuțirea luptei clasei muncitoare și țărânimii împotriva exploataților. Puternice răscoale țărânești au zguduit județul și Olt la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului

al XX-lea, culminând cu răscoala din 1907. În această perioadă, ca urmare a pătrunderii ideilor socialiste în România, a înarmării ideologice a clasei muncitoare, s-a creat, în 1893, primul partid politic al muncitorilor din țara noastră — P.S.D.M.R. A continuat lupta de eliberare a românilor din teritoriile aflate sub dominație străină pentru a se uni cu statul român, independent. Această aspirație de veacuri a românilor din toate teritoriile românești se va împlini în anul 1918.

Prin hărți, texte, fotografii, facsimile, obiecte originale a fost prezentată în muzeu dezvoltarea economico-socială din această perioadă. Pe panouri, vizitatorul poate vedea harta dezvoltării economice a României între 1878—1914, fotografiile sau planurile unor fabrici create în orașele județului ca: planul din 1881 care atestă existența „unui ferestru cu aburu la Slatina”, planul din 1889, pentru construirea unui abator, fotografia fabricii de cherestea T.H. Raux creată în 1892 la Slatina și a morii „Olteanca” din 1894, cheul portului Corabia în 1895, strada „Lipșcani” din Slatina în 1900, piața și bilciul orașului Slatina în 1906, strada „Caracala” din orașul Caracal la începutul secolului XX, moara „Aluta” din Slatina pusă în funcțiune în 1913. Altă categorie de imagini redă aspecte din dezvoltarea urbanistică a orașelor județului: un plan de sistematizare a unor străzi din Slatina în 1889, interiorul uzinei hidroelectrice din Slatina, dată în folosință în 1911, palatul administrativ al județului Olt construit în 1866, vechea primărie a Slatinei și noul sediu al acesteia construit în 1906. În vitrine au fost expuse numeroase fotografii originale, monede, medalii, piese privind istoria tehnicii, obiecte din import, din care menționăm doar câteva: fotografia originală înfățișând începutul lucrărilor de construire a podului metalic peste Olt la Slatina care s-au desfășurat între 1888—1892, albumul fotografic al orașului Slatina, din 1906, un aparat telefonic suedez din 1892 și un altul de la începutul secolului al XX-lea folosit în gara orașului Slatina, un contor electric pentru curent continuu, cărbuni pentru lămpile cu arc voltaic folosite la iluminatul Sla-

tinci la începutul secolului al XX-lea monede românești emise după cucerirea, independenței, primul aparat pentru proiectie cinematografică marca „Kok”, folosit în orașul Slatina și în județul Olt din 1914.

În succesiune logică a fost prezentată în continuare tema „Crearea P.S.D.M.R. în 1893”, prin numeroase fotografii, fotocopii și mulaje ale unor publicații: fotocopia ziarului „Lucrătorul român” din 1872, organ al Asociației generale a lucrătorilor din România, fotografii ale primilor conducători ai mișcării socialiste din România între care Constantin Dobrogeanu-Gherea, fotocopia lucrării „Ce vor socialiștii români”, primul program al mișcării socialiste din țara noastră din 1886, fotocopia ziarului „Munca” cu programul P.S.D.M.R. adoptat la Congresul de constituire din 1893, fotografia participanților la cel de-al doilea Congres al partidului, din 1894, insigna originală cu panglici roșii a Societății meseriașilor „Oltul” din 1891, fotografia originală a membrilor Societății meseriașilor din Slatina făcută în ziua de 13 mai 1896, colaj de articole din ziarul „Lumea nouă” privind crearea de cluburi socialiste la sate în județul Olt și activitatea acestora, harta cluburilor socialiste existente la sate în 1899 în județ, fotografia înfățișând lupta care a avut loc în gara Slatina la 11 iunie 1899 între țărănimea răscolită și armată, articolele „Măcelul de la Slatina” și „Partidul muncitorilor către sătenii din Olt, Romani și Teleorman” apărute în ziarul „Lumea nouă” după lupta amintită, fotocopia raportului președintelui comisiei interimare din comuna Bircii (în prezent sat al localității Scornicești) care menționează activitatea membrilor clubului socialist cu ocazia alegerilor pentru consiliul comunal din 28 iulie 1900. În continuare, a fost prezentată răscoala țărănească din 1907. Alături de o fotografie color a cunoscutului tablou al lui Octav Băncilă, 1907, este expusă o hartă a județului Olt cu comunele răscolite, fotocopia telegrammei prefectului județului către Ministerul de Interne, care anunța începutul răscoalei la 12 martie 1907, fotocopiile altor telegrame care oglindesc amploarea răscoalei în județul

ROMANIA IN ANII REVOLUTIEI POPULARE-DEMOCRATICE 1944-1947

TOVARASUL NICOLAE CEAUSESCU
IN FRUNTEA REGIONALEI PCR OLTEA

România în anii revoluției populare democratice
1944-1947

nostru și reprimarea acesteia, fotografiile unor participanți la răscoală din județul Olt, articolul „România muncitoare și răscoalele țărănești”.

Tema „Refacerea organizatorică a partidului clasei muncitoare în 1910” a fost ilustrată prin numeroase documente: fotocopia unui articol apărut în ziarul „România muncitoare”, în care se informează cu privire la organizarea unui cerc „România muncitoare” la Slatina în 1905, articolul apărut în același ziar în 1906 cu titlul „Prima noastră conferință”, fotografia participanților la Congresul Partidului Social Democrat din 1910, articolul apărut în „România muncitoare” din 7 februarie 1910 cu titlul „Congresul Partidului Social Democrat”, fotografiile unor conducători ai mișcării socialiste din această perioadă: Alexandru Ionescu, Ștefan Gheorghiu, I.C. Frimu, Dumitru Marinescu, steagul tricolor original al filialei Slatina a Societății ceferiștilor „Expresul”, fondată la 1 mai 1912.

Luptei naționale și sociale a românilor din teritoriile aflate sub dominație străină și mișcării memorandiste i s-a acordat în expoziție locul cuvenit. Au fost expuse:

Marile citorii ale „Epoei Nicolae Ceaușescu”

fotocopia statutului „Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român”, tipărit la Sibiu în 1874, prima pagină a „Memorandumului”, fotografia delegației, formată din 300 de români, care a dus „Memorandumul”, la Viena, fotografia dr. Ioan Rațiu (1828—1902), fotografia unei demonstrații de sprijin a acțiunii memorandiste care a avut loc la București, organizată de Liga culturală, facsimilul scrisorii din 14 iunie 1892 adresată de cetățenii Oltului, întruniți la Slatina, doctorului Ioan Rațiu, președintele Partidului Național Român, pentru sprijinul acțiunii memorandiste, steagul „Ligii culturale”, care a creat la Slatina una dintre primele și cele mai active secții, mulajul notei informative a Prefecturii Capitalei din 28 iunie 1915 în legătură cu mitingul național organizat de mai multe societăți și ligi patriotice pentru sprijinirea luptei necesare înfăptuirii unirii tuturor teritoriilor românești într-un singur stat.

În sala a 7-a este prezentată făurirea statului național unitar român.

România a participat la primul război mondial declanșat în anul 1914, alături de Rusia, Anglia și Franța, nu pentru acapararea de teritorii ci pentru dezro-

birea românilor aflați sub dominația străină, pentru desăvârșirea unității sale naționale. Un spațiu corespunzător s-a acordat participării unităților militare din județul Olt la război, luptelor pentru apărarea liniei Oltului în fața armatelor germano-austro-ungare pătrunse în Oltenia. Au fost expuse: textul tratatului încheiat de România cu puterile Antantei la 4/17 august 1916, ziarul „Universul”, cu articolul „România a declarat război Austro-Ungariei”, o fotografie înfățișând pătrunderea armatei române în Transilvania prin trecătorile Carpaților, două fotografii originale care îi redau pe ostașii Regimentului 3 Dorobanți din Slatina înainte de a pleca pe front în august 1916. Regimentul a fost trimis pe frontul din Dobrogea unde, între 3—5 septembrie, a rezistat eroic la Giatri-Bair unui inamic superior numeric. La 23 septembrie, în urma unui atac prin surprindere, a reușit să cucerească mai multe poziții inamice, apoi, retrăgându-se la Irinezul Mare, a rezistat din nou tuturor atacurilor inamice. În refacere la Ianca, în județul Brăila, s-a unit cu Regimentul 19 Români, formând Regimentul 3/19, sub comanda colonelului Florescu Gheorghe. La parte la luptele de la Neajlov pentru

Județul Olt în „Epoca Nicolae Ceaușescu”

la părăsirea Bucureștiului și la luptele din Moldova, în sectorul Panciu Mănăstirea. Peste tot regimentul a luptat vitejește, pierzând 1 200 de oameni, morți și răniți. În războiul pentru întregirea neamului, numai din județul Olt au fost mobilizați cca 30 000 oameni. Au căzut morți sau au fost dați dispăruți din aceștia 6 836, iar 707 au rămas invalizi. Alte fotografii înfățișează podul de peste Olt, de la Slatina, distrus în 1916 pentru a împiedica înaintarea inamicului, scene din luptele de la Mărăști și Mărășești, harta României cu desfășurarea operațiunilor militare, arme, între care o sabie pe lama căreia sînt gravate cuvintele: „*Promoției făuritorilor păcii balcanice*”, decorații, brevete pentru decorații primite de locuitorii județului participanți la război pentru faptele de vitejie săvîrșite, obiecte care au aparținut căpitanului Morjan Dumitru din Slatina, căzut eroic în luptele de la Valea Zăbrăuciorului, cota 368, la 21 august 1917: sabia, binoclul, chipiul, semnul de recunoaștere pe care-l purta la gît, mai multe decorații, o pipă de porțelan, o carte cu autograful său. Un obiect deosebit este scrisoarea pe coajă de mesteacăn realizată de sublocotenentul Diaconu Ștefan pe frontul din munții Oituzului, în octombrie 1916, și trimisă părinților săi din comuna Vlaici (Olt). Tot aici au fost expuse numeroase fotografii originale cu

aspecte de la dezvelirea monumentului Ecaterinei Teodoroiu, ridicat în 1925 la Slatina de foștii săi camarazi de arme din Regimentul 43/59 infanterie, în care se contopiseră, după luptele din Oltenia, rămășițele regimentelor 43 infanterie din Slatina, 18 infanterie Gorj și 59 infanterie Lupeni.

„*Unirea de la 1918 — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — a răspuns cerințelor și legilor obiective ale dezvoltării sociale, bazîndu-se pe realități fundamentale cum sînt originea și limba comună, identitatea de interese și aspirații ale întregului popor, dornic să trăiască într-o singură țară*”. Pe un fundal care înfățișează Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia au fost expuse: un grafic ce ilustrează destrămarea Imperiului austro-ungar, proclamația „*Către Națiunea Română*” dată de Consiliul Național Român, actul de convocare a Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 7 noiembrie 1918, Declarația de independență adoptată de Comitetul executiv al Partidului Național Român la 18 octombrie 1918, extras din stenograma ședinței din 1 decembrie 1918 a Adunării Naționale de la Alba-Iulia care a proclamat unirea cu România, ziarul „*Adevărul*” din 2 decembrie 1918 cuprinzînd Declarația Partidului Social Democrat din Transilvania cu privire la unirea cu România, fotografiile

leagațiilor Galtului și Ineului la Alba-Iulia, ziarul „Alba-Iulia” din 3 decembrie 1918, organ al unității naționale, fotografia sălii în care s-a votat unirea la Alba-Iulia, un aspect de la festivitatea primirii la București a delegației care a adus vestea unirii Transilvaniei cu România, ziarul „Socialismul” ce cuprinde „Declarația” Partidului Social Democrat din România cu privire la crearea statului național român, fotografia delegației României la lucrările Conferinței de pace de la Paris din 1919, textul tratatului de pace încheiat cu Austria la Saint-Germain în 10 septembrie 1919, prin care s-a recunoscut unirea Bucovinei cu România, textul tratatului de pace încheiat la 4 iulie 1920 cu Ungaria, la Trianon, care a recunoscut unirea Transilvaniei cu România. La loc central s-a așezat harta administrativă a României după 1918. În continuare s-au expus: fotografia primei Adunări a deputaților României Mari din 1920, fotocopiile foilor de titlu ale unor legi care au consolidat statul național unitar român: Legea agrară pentru Transilvania, Banat, Crișana, Maramureș, Constituția din 1923, Legea pentru unificarea administrativă, Legi muncitorești, titluri de proprietate și o fotografie privind aplicarea reformei agrare din 1921 în comuna Scornicești. Un text subliniază faptul că, și după reforma agrară din 1921, în județul Olt, proporția familiilor de țărani care stăpîneau mai puțin de 5 ha continuă să fie de 89,84% depășind media generală pe țară, iar marile proprietăți de peste 250 ha continuau să ocupe 40% din suprafața județului.

Sala a 8-a a fost afectată perioadei 1920—1940. Situația deosebit de gravă a maselor muncitoare, a clasei muncitoare și a țărănimii — ca urmare a distrugerilor provocate de război, a jafului practicat de armatele de ocupație, a tergiversării înfăptuirii reformei agrare în unele comune, a exploatării din partea claselor suprapuse — a ascuțit nemulțumirile celor exploatați, a dat naștere în primii ani după război la numeroase acțiuni greviste și frământări țărănești în întreaga țară, care se vor înmulți în anul 1920 și vor culmina cu greva generală din octombrie

1920. Greve au loc și la Slatina, la moara „Olteanca”, la Caracal și Corabia. Guvernul burhezo-moșieresc organizează numeroase acte de represiune împotriva socialiștilor: percheziții la domiciliile acestora, arestări samavolnice, confiscarea materialelor de propagandă socialistă, arestarea conducătorilor grevei generale din octombrie 1920. Această perioadă de avînt revoluționar este înfățișată în expoziția noastră prin fotocopii și publicații originale: fotografia muncitorilor de la Atelierul mic C.F.R. din Slatina, în hala de reparat locomotive, fotocopia ziarului „Cuvîntul socialist”, organ al mișcării socialiste și sindicale din Oltenia, raportul poliției orașului Slatina din 24 aprilie 1920 către prefect, în care se informează în legătură cu arestarea lui Sîrbu I. Marin, lucrător la atelierul C. F. R., învinuirea că „a fost găsit de Dl. Comandant al Gării Slatina făcînd propagandă printre funcționarii C.F.R.”, informarea Brigăzii Speciale de Siguranță de la Caracal, din 14 mai 1920, către prefect în legătură cu perchezițiile organizate la domiciliile socialiștilor și cu materialele de propagandă socialistă confiscate, broșura originală „Scrisori către țărani” difuzată de către socialiștii din Slatina în comunele din jurul orașului și confiscată de jandarmerie, manifestul original „Veste bună de la socialiști”, difuzat între muncitorii greviști de la moara „Olteanca” din Slatina în 1920, confiscat de către poliție, broșura originală „Programul Partidului Socialist din România” 1920, mulajul ordinului primului procuror de la Caracal din 22 octombrie 1920 către șeful poliției gării Piatra-Olt pentru arestarea muncitorilor care au condus declanșarea grevei la C. F. R. Piatra-Olt. Discuțiile care au avut loc în această perioadă în secțiunile Partidului Socialist din Caracal, Corabia, Slatina au contribuit la clarificarea masei membrilor partidului, la hotărîrea acestora de a transforma partidul socialist în partid comunist. „Răspunzînd necesităților obiective ale dezvoltării noastre — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu — reprezentanții socialiștilor români hotărîsc, la Congresul din mai 1921, prin vot unanim, transformarea partidului socialist

În Partidul Comunist Român; prin aceasta se ridică pe o treaptă superioară activitatea detașamentului de avangardă revoluționară al clasei muncitoare din România". Momentul fărurii Partidului Comunist Român este prezent în expoziție printr-o hartă pe care sînt marcate secțiunile Partidului Socialist Român care au trimis delegați la Congresul din 8—12 mai 1921, între care au fost și Marin Popa de la Corabia și Gr. Niculescu-Bebică de la Caracal, ordinea de zi a congresului, facsimilul ziarului „Socialismul” unde s-a publicat desfășurarea lucrărilor Congresului din zilele de 8 și 9 mai 1921, fotocopia ordinului de dare în judecată a lui Marin Popa, delegatul secțiunii socialiste de la Corabia, care a votat la congres pentru transformarea partidului socialist în Partidul Comunist Român, fapt pentru care a fost învinuit de crimă de „primejduire a siguranței statului”, fotocopia documentului în care autoritățile represive consemnează măsurile luate pentru scoaterea în afara legii a P.C.R. și a altor organizații revoluționare în 1924, fotografia membrilor organizației „Prietenii naturii” de la Corabia din 1923, fotografia unui grup de uteciști în parcul de la Caracal, la 1 mai 1925.

În continuare — prin texte, tabele, grafice, fotocopii, ilustrate, fotografii originale, ziare și alte publicații originale, piese tridimensionale — este prezentată dezvoltarea economică și social-politică în perioada anilor 1920—1940. Se remarcă tabloul membrilor primului Consiliu de administrație al Camerei de comerț și industrie din Slatina, ilustratele cu aspecte din orașele județului, exemplare ale revistei „Facla”, fotografia portului Corabia, fotografia fabricii de cherestea „Carpatina” din Slatina și a morii „Aluta”, fotografiile originale ale membrilor societății de ajutor „Expresul” și diplomele originale ale membrilor acestei „societați a personalului C.F.R. din România Mare”, un costum de membru al corpului diplomatic care a aparținut lui Nicolae Titulescu și fotografia casei sale din comuna care-i poartă numele, din județul Olt, ziare ce au apărut în orașele județului între care se văd:

„Oltul”, „Liga Oltului”, „Gazeta Oltului”, „Romanatul”. Cîteva mărturii privesc viața școlară: steagul liceului „Radu Greceanu” din Slatina și revistele școlare — „Școala noastră”, revista învățătorilor din Olt și „Făclia”, revista corpului didactic primar din Romapiți. Tot în această parte a expoziției, vizitatorul mai poate vedea două aparate de radio din primele tipuri folosite în România, plăci de patefon cu cîntece foarte apreciate în epocă, fotografiile originale de familie ale unor oameni de cultură cum au fost Ion Minulescu sau pianistul Dinu Lipatti.

Sala a 9-a a fost dedicată prezentării vieții și activității revoluționare a tovarășului Nicolae Ceaușescu.

Pe primul panou, după un scurt text introductiv, pe un fundal fotografic care înfățișează satul Scornicești din județul Olt în anii 1918—1920, se văd fotografia părinților, Alexandra și Andruță Ceaușescu, pagina din Registrul de stare civilă pentru nașcuți, în facsimil, în care este înregistrată nașterea tovarășului Nicolae Ceaușescu la 26 ianuarie 1918, macheta casei din comuna Scornicești unde s-a născut tovarășul Nicolae Ceaușescu, fotografia școlii de la Scornicești în care a învățat în primii ani ai copilăriei. Panoul următor a fost dedicat începutului activității revoluționare, încă de la vârsta de 13 ani. O fotografie înfățișează pe tînărul comunist Nicolae Ceaușescu la începutul activității revoluționare. Alte fotografii redau Bucureștiul anilor 1929—1933 și casa din strada Vasile Lascăr în care a locuit tovarășul Nicolae Ceaușescu la venirea sa în Capitală. Pe o pagină originală a revistei „Realitatea ilustrată” se văd fotografii din timpul grevei de la Grișa din februarie 1933 și din timpul judecării procesului de la Craiova în 1934, intentat conducătorilor ceferiști și petroliștilor arestați în urma grevelor. Un raport al poliției din Craiova, expus în fotocopie, informează în legătură cu arestarea comunistului Nicolae Ceaușescu de către organele represive din Craiova, pe cînd încerca să pătrundă în sala Consiliului de război al Corpului 1 Armată unde se judeca procesul conducătorilor muncitorimii române,

pentru a aduce protestul muncitorilor din București și a cere eliberarea conducătorilor ceferiști și petroliști arestați. Organele de anchetă, neputându-i dovedi vinovăția, l-au eliberat. Numeroase documente expuse în continuare menționează bogata activitate revoluționară desfășurată în anii 1934—1935 în județele Argeș, Prahova, Dîmbovița, Mehedintți, unde tovarășul Nicolae Ceaușescu a îndrumat tineretul pe făgașul luptei antifasciste, împotriva exploatării, pentru apărarea libertăților democratice. Un panou special a fost dedicat prezentării procesului de la Brașov, judecat în vara anului 1936 în fața Consiliului de război al Corpului 5 Armată, în care au fost implicați mai mulți comuniști și antifasciști. Din documentele expuse — cum este fotocopia procesului-verbal încheiat la 30 mai 1936 de către președintele Consiliului de război al Corpului 5 Armată și din articolele publicate în unele ziare, ca cele apărute în „Cuvîntul liber” — pe care le-am expus sub formă de mulaj — se desprinde atitudinea revoluționară, acuzatoare a comunistului Nicolae Ceaușescu în timpul procesului, atitudine ce i-a atras cea mai grea condamnare. Din august 1936 pînă în decembrie 1937, în urma condamnării de la Brașov, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost internat la închisoarea Doftana a cărei fotografie se vede în expoziție. La închisoarea Doftana, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a situat în fruntea luptei pentru introducerea regimului politic, manifestînd o atitudine intransigentă față de samavolpicile administrației, așa cum rezultă din fotocopia unui raport al gardienilor, din februarie 1937, aflată în expoziție.

Un moment culminant al luptei democratice conduse de partidul comunist împotriva fascismului și a războiului, pentru apărarea integrității teritoriale a patriei împotriva tendințelor revizioniste ale Germaniei hitleriste l-a constituit marea demonstrație antifascistă și anti-războinică de la 1 mai 1939, în organizarea și desfășurarea căreia au avut un rol deosebit tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Petrescu (Ceaușescu). Pe un mare fundal fotografic ce redă un aspect de la manifestația de la 1 mai 1939,

în expoziție se văd fotografiile tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarăsei Elena Petrescu (Ceaușescu) din 1939, fotocopiile unor documente ce evidențiază caracterul antifascist și anti-războinic al manifestației, răsunetul său peste hotare. Tot aici vizitatorul poate vedea o fotografie de la o adunare antifascistă și antirevizionistă desfășurată în 1939 în piața orașului Slatina.

Ultimul panou din această sală a fost dedicat declanșării celui de-al doilea război mondial de către Germania hitleristă și Italia fascistă, pierderilor teritoriale suferite de România în urma Dictatului de la Viena (1940). Mai multe fotografii cu aspecte de la puternicele manifestații împotriva Dictatului de la Viena, care au avut loc în diferite localități din țară, articole din presa timpului expuse în fotocopie, alături de o hartă a României pe care se văd „cesiunile” teritoriale din 1940, texte explicative scot în evidență dezaprobarea maselor populare față de politica de capitulare a camarilei regale, hotărîrea poporului de a apăra granițele țării.

Sala a 10-a începe cu prezentarea „Revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă” de la 23 August 1944.

Pe un prim panou se văd fotocopiile și fotografiile, mulaje de manifeste difuzate de comuniști, care oglindesc viguroasa rezistență antifascistă a maselor populare din țară și din județul Olt împotriva regimului antonescian, a trupelor germane, opoziția față de războiul antisovietic, dorința de alianță cu statele coaliției antihitleriste. Între măturile expuse se află fotocopia unui raport al organelor represive din decembrie 1940 din care se desprinde sprijinul acordat de comuniștii din orașul Caracal comuniștilor și antifasciștilor internați în lagărul organizat în acest oraș, fotocopia unui alt raport care informează în legătură cu opoziția populației comunei Prișeaca față de hotărîrea de a fi adusă în sat o subunitate a armatei germane, fotocopia unui raport al siguranței antonesciene din care se desprinde atitudinea antihitleristă a populației orașului Corabia în 1943.

O fotografie îl înfățișează pe tovarășul Nicolae Ceaușescu în lagărul de la Tg. Jiu.

Insurecția de la 23 August 1944 și participarea României la războiul anti-hitlerist au fost prezentate pe larg în muzeu prin numeroase fotografii, fotocopii, documente originale, piese tridimensionale (uniforme, arme, decorații, obiecte folosite în războiul antihitlerist de ostașii români). La loc central a fost așezată o hartă a desfășurării revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă începută la 23 August. Dintre numeroasele mărturii expuse se desprind ordinele de zi care citează croismul ostașilor și ofițerilor Regimentului 3 Olt din Slatina în luptele pentru eliberarea Transilvaniei de la Dealul Sfîngeorgiu și Oarba de Mureș, din zona Satu-Mare, pentru cucerirea masivului Tokai din Ungaria, pentru eliberarea orașului Turna din Cehoslovacia. Prin ordinul de zi al Diviziei a 11-a infanterie, vizitatorul este informat, între altele, cu privire la luptele de la Turna: *„În cursul nopții de 18/19 decembrie 1944, fiind atacat din mai multe direcții de un inamic mult superior și bogat dotat cu armament automat, Regimentul 3 Dorobanți, deși supus unui violent bombardament de artilerie, a rămas neclintit la datorie. Nici o felul vrăjmaș, nici sălbăticele asalturi date de inamic... nu au putut trece peste hotărîrea fermă de rezistență a glorioșului regiment”*. Alte unități militare din județul Olt, ce s-au distins în luptele de eliberare a patriei, a Ungariei și Cehoslovaciei, au fost Regimentul 21 artilerie din Slatina care a luptat pe toată durata campaniei, acțiunile Regimentului 3 Olt și Regimentul 19 infanterie Caracal. Pe toată durata războiului antihitlerist, Regimentul 3 Olt a dat un tribut de sînge în morți și răniți de 3 300 soldați, 109 subofițeri și 120 ofițeri, străbătînd un drum lung de peste 1.000 km de la Slatina pînă la localitatea Cehovce din Cehoslovacia, unde se găsea la 9 mai 1945.

Victoria insurecției de la 23 August 1944 a deschis calea unor profunde prefaceri revoluționare în patria noastră. În cursul ultimelor luni ale anului 1944 și în primele luni din 1945 au loc în județul

Olt, ca de altfel în întreaga țară, puternice lupte ale maselor populare conduse de comuniști pentru cucerirea puterii politice și instaurarea unui regim democratic. Programe, fotografii, fotocopii oglîndesc numeroasele acțiuni ale maselor populare din județ. Au loc acțiuni de înlocuire a primarilor în mai multe comune din județ: la Vulturești, în plășile Văleni și Drăgănești. La 3 martie 1945, forțele democratice din Caracal și comunele vecine, înfruntînd cu curaj gloanțele reacțiunii, au instalat un prefect democrat. La Caracal, Balș, Corabia au fost instalați, de asemenea, primari democrați. Cu sprijinul dat de muncitorii de la întreprinderile din Slatina și Piatra-Olt, la Enoșești, Criva și în mai multe comune din plășile Văleni și Drăgănești, țărani și-au împărțit pămînturile moștorești. O fotografie ce înfățișează pe muncitorii șantierului naval Galați—Corabia, manifestînd pentru instalarea unui guvern al F.N.D., și fotografiile apărute alături de articole în ziarul „Înainte” din Craiova unde se dau știri despre adunările din Caracal la care masele populare, conduse de comuniști, au cerut instaurarea unui guvern democratic, constituie mărturii ale luptei populației județului pentru fîurirea unui regim democratic. Lupta forțelor democratice a fost încununată de succes la 6 martie 1945 prin instaurarea guvernului muncitoresc-țărănesc condus de dr. Petru Groza. În contextul prezentării primei etape a revoluției populare, a fost marcată în expoziție Conferința Națională a P.C.R. din octombrie 1945. În continuare au fost prezentate alegerile parlamentare din noiembrie 1946. Tovarășul Nicolae Ceaușescu, pe atunci secretar al regionalei P.C.R. Oltenia, participă la campania electorală din județul Olt. Două fotografii îl înfățișează la mitinguri electorale organizate la Slatina. Fotocopiile mai multor articole apărute în ziarul „Înainte” informează cu privire la mitingurile și întîlnirile cu muncitorii și țărani din județ la care a participat tovarășul Nicolae Ceaușescu, în campania electorală și ca deputat după victoria B.P.D. în alegeri.

Proclamarea Republicii Populare Române la 30 Decembrie 1947, eveniment

ogindit în expoziție prin fotografiile, fotocopii, mulaje, a marcat încheierea procesului de cucerire a întregii puteri politice de către clasa muncitoare în alianță cu țărâ-nimea și celelalte categorii de oameni ai muncii, a creat condițiile pentru trecerea la lichidarea puterii economice a burgheziei și moșierimii, pentru edificarea socialismului în România.

Pe panoul imediat următor a fost prezentată perioada anilor 1948—1965 de trecere la revoluția și construcția socialistă, perioadă în care au loc trei evenimente deosebite: fâurirea partidului unic al clasei muncitoare în februarie 1948, naționalizarea principalelor mijloace de producție și trecerea la cooperativizarea agriculturii și încheierea acesteia în aprilie 1962, evenimente prezentate prin numeroase fotocopii, ziare, mulaje, tablele cu întreprinderile naționalizate, fotografiile cu aspecte de muncă din primii ani după naționalizare.

În ultima parte a expoziției — **sala a 11-a** — a fost prezentată tema: Edificarea societății socialiste multilaterale dezvoltate în „Epoca Nicolae Ceaușescu — epoca celor mai rodnice împliniri din istoria poporului român”.

De la început se detașează o mare fotografie care-l înfățișează pe secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prezentînd raportul C.C. al P.C.R. la cel de-al IX-lea Congres al partidului, în iulie 1965, însoțită de un text ce evidențiază semnificația congresului și direcțiile de dezvoltare a României socialiste stabilite pentru viitor. Expoziția prezintă în continuare — prin numeroase fotografii color, mulaje, grafice, texte — aspectele majore ale vastei opere de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate în patria noastră și în județul Olt: Partidul Comunist Român — centrul vital al întregii națiuni, adoptarea Constituției R.S.R., alegerea întiului președinte al R. S. România la 28 martie 1974, perfecționarea continuă a democrației socialiste, participarea tot mai largă a poporului la elaborarea politicii interne și externe a statului nostru. Între mărturiile expuse se detașează un mare portret color care-l înfățișează pe tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul realegerii

sale în înalta funcție de președinte al Republicii Socialiste România, în martie 1985. O suită de imagini fotografice color redau vizitatorului câteva din grandioasele ctitorii ale „Epcii Nicolae Ceaușescu” — zidiri trainice ale României socialiste.

În această perioadă istorică scurtă, județul Olt a cunoscut cea mai impetuoasă dezvoltare din istoria sa. După 1965 au fost edificate platformele industriale de la Slatina, Balș, Caracal, Corabia, Drăgănești-Olt, Scornicești alcătuite din mari întreprinderi de interes republican ca: întreprinderile de aluminiu și de prelucrare a acestui metal, de produse carbonoase, de utilaj alimentar, de piese turnate din aluminiu și pistoane auto și Întreprinderea textilă de la Slatina, Întreprinderea de osii și boghiuri de la Balș, Întreprinderile de vagoane, anvelope și de industrializare a legumelor și fructelor de la Caracal, întreprinderile de fibre sintetice, de industrializarea sfeclei de zahăr și tăbăcăria minerală de la Corabia, filatura de bumbac și întreprinderea de industrializare a sfeclei de zahăr de la Drăgănești-Olt, fabrica de piese și subansamble auto, întreprinderile de confecții, de bere și de brinzeturi de la Scornicești. În acești ani, Slatina a devenit de 60 de ori mai puternică industrial decît în 1965. Această impetuoasă dezvoltare industrială a Oltului este prezentată în muzeu prin mari fotografii color ale întreprinderilor menționate, prin grafice și vitrine cu produse. La loc central a fost așezată o hartă cu dezvoltarea industrială a județului Olt. Minunate realizări s-au obținut și în agricultura socialistă a județului în care-și desfășoară activitatea 136 cooperative agricole de producție, 11 întreprinderi agricole de stat, 9 asociații economice intercooperatiste și două stațiuni de cercetare. Acestea sînt deservite de 17 stațiuni de mecanizare a agriculturii care dispun de 7 224 tractoare, 2 265 semănători mecanice, 1 986 combine autopropulsate pentru păioase. Suprafața irigată în sistem național a județului este de 125 769 ha. An de an a crescut producția agricolă, vegetală și animală, s-a dezvoltat sectorul zootehnic, cel legumicol și cel pomiviticol. În expoziție, numeroase fotografii și grafice

înfățișează vizitatorului realizările obținute de oamenii muncii din agricultura județului. Ca urmare a realizărilor obținute în producția agricolă de către Comitetul județean Olt al P.C.R., de către oamenii muncii care lucrează în agricultura județului Olt, prin Decret prezidențial dat cu prilejul sărbătoririi „Zilei recoltei” la Slatina, în toamna anului 1986, județului Olt și primului secretar al Comitetului județean al P.C.R. le-a fost conferit titlul de „Erou al noii revoluții agrare”. În continuare se văd în expoziție imagini fotografice din timpul numeroaselor vizite de lucru efectuate în județ de către tovarășul Nicolae Ceaușescu, în timpul cărora oamenii muncii care-și desfășoară activitatea în industrie și agricultura județului au beneficiat de indicațiile și orientările de excepțională valoare teoretică și practică formulate de secretarul general al partidului. În acest context s-au obținut mari realizări și în ceea ce privește construcțiile de locuințe, dezvoltarea învățământului, științei și culturii. În perioada 1965—1985 s-au construit și dat în folosință în întregul județ 35 000 aparta-

mente și numeroase edificii social-culturale. În expoziție sînt ilustrate cele mai reprezentative realizări în acest domeniu prin mai multe grafice privind creșterea nivelului de trai la nivelul țării și în județul Olt, prin imagini fotografice ale unor noi cartiere din Slatina, Caracal, Corabia, Balș, Scornicești, Drăgănești-Olt și ale unor edificii social-culturale cum sînt: Casa de cultură a sindicatelor din Slatina, Casa de cultură a tineretului din Balș, Spitalul județean de la Slatina, Spitalul și Liceul agroindustrial de la Scornicești și prin formațiile laureate la Festivalul național „Cîntarea României”.

În ultima sală a expoziției, cea de-a 12-a, iese în evidență momentul „Congresul al XIII-lea al Partidului Comunist Român”, eveniment politic de importanță majoră în viața poporului nostru, care a deschis patriei și județului Olt noi și însemnate perspective de dezvoltare spre noi culmi de progres și civilizație.

Cîteva grafice sînt în evidență perspectivele dezvoltării județului Olt în următorii ani, pînă în 1990.

RÉSUMÉ

Les auteurs présentent l'exposition permanente d'histoire du Musée Départemental Olt de la ville de Slatina. L'exposition reflète l'histoire du Département de l'Olt dans le contexte de l'histoire de la Roumanie.

La thématique se déroule dans 12 salles où sont exposés des pièces originales et des matériels auxiliaires en faisant appel à des moyens muséotechniques adéquats.

Toutes les époques historiques sont illustrées dans l'exposition, depuis le paléolithique, le néolithique, l'énéolithique, l'époque préféodale et féodale jusqu'à l'époque moderne et contemporain.

Dans l'article, on souligne les témoignages qui reflètent le processus d'éthnogenèse du peuple roumain et les moments de formation des Etats médiévaux sur le territoire de notre pays: la Valachie, la Moldavie, la Transylvanie et le Banat.

Suivant les salles de l'exposition, les auteurs de l'article présentent aussi les autres moments fondamentaux de l'histoire du peuple roumain: la lutte contre l'occupation ottomane, les révolutions de 1821 et de 1848, l'Union des Principautés de 1859, la conquête de l'Indépendance d'Etat en 1877, la création de l'Etat national unitaire roumain en 1918, l'apparition et le développement du mouvement ouvrier en Roumanie, la création du Parti Communiste Roumain en 1921, la révolution de libération social et nationale, antifasciste et antiimpérialiste déclenchée le 23 Août 1944, la construction de la société socialiste multilatérale développée.

Une salle est dédiée à la vie et à l'activité révolutionnaire du camarade Nicolae Ceaușescu, né dans la commune de Scornicești (Département de l'Olt).